

Onvolledige handhaving houdt discussie over middelen tegen algen in stand

Verschillende partijen produceren verschillende documenten

De vraag welke middelen nu gebruikt mogen worden om gladheid op kunstgrasvelden te bestrijden, biedt al jaren voer voor discussie. Inmiddels komt er langzaam meer duidelijkheid, maar het volgende probleem dient zich al aan.

Auteur: Guy Oldenkotte

Sinds de presentatie van de rapportage 'Gladheid kunstgras: oorzaak en oplossingen' in 2019, heeft de discussie omtrent de aanpak van algen een andere wending gekregen. De rapportage maakte namelijk duidelijk dat gladheid op kunstgras veroorzaakt wordt door meer dan algen alleen. 'Er is niet één veroorzaker van gladheid aantoonbaar. De aanwezigheid van veel organisch materiaal, vaak aanwezigheid van algen en andere micro-organismen, en het niet goed willen weglopen van vocht op het veld door aanwezigheid van veel los vezelmateriaal lijken alle samen te hangen met gladheid van kunstgrasvelden', schreven de auteurs Rommie van der Weide en Koen Beelen destijds in hun conclusie. De publicatie van de rapportage kwam op een heikel moment: Nederland werd geacht enkele maanden daarna definitief afscheid te nemen van chemie voor sportvelden-beheer. Aanbieders van 'duurzame' oplossingen stonden opgesteld in rijen van drie, maar gebrek

aan duidelijkheid maakte hun claims moeilijk te verifiëren. De conclusie dat het gladheidsprobleem niet alleen wordt veroorzaakt door algen, maakte alles nog onoverzichtelijker.

www.duurzamesportssector.nl

Volgens Beelen zijn er sindsdien heel wat stappen gezet. 'De bestrijding van algen gaat nu best goed, maar het blijft lastig. Al mis je maar een half procent van de algen op een veld, dan komen ze zeker terug.' Inmiddels is Beelen parttime betrokken bij NOC*NSF en ondersteunt hij samen met de sportbonden het milieuvriendelijke beheer van zowel natuurgras als kunstmatige sportondergronden, zoals kunstgras, kunststof en (half)verharding. 'De ideale oplossing hebben we niet, want de aanpak van gladde kunstgrasvelden vergt maatwerk. Dat verschilt per locatie. Wel hebben we de informatie inzichtelijker gemaakt voor verenigingen, gemeenten en ondernemers.' Samen met de

Bastiaan Doornewaard

Ewoud van de Wetering

Vereniging Sport en Gemeenten, de overheid, Kenniscentrum Sport & Bewegen en NL Actief beheert NOC*NSF een informatieportaal. 'De website www.duurzamesportsector.nl moet hét startpunt voor het verduurzamen van sportaccommodaties worden.' Voor het antwoord op de vraag welke middelen er nu mogen worden ingezet om gladheid te bestrijden, verwijst Beelen naar de FAQ's over het beheer van kunstmatige ondergronden op de website. Daarin valt te lezen dat op dit moment alleen een beperkt aantal biocides mag worden gebruikt.

Duurzaamheid ter discussie

Toch stemt de informatie niet iedereen tevreden. 'De middelen worden ingezet om te zorgen dat onze sportvelden er ideaal bij liggen om goed te kunnen sporten. Maar we hebben als maatschappij geconstateerd dat het gebruik van deze middelen ook andere consequenties heeft. En daar zit een groot probleem', zegt Ewoud van de Wetering van Algavelan. 'Veel toegelaten biociden die momenteel worden gebruikt bevatten chemische of synthetische werkzame stoffen die aantoonbaar nadelige bijwerkingen hebben.'

Microplasticvervuiling

De discussie omtrent microplasticvervuiling heeft ook de wereld van het onderhoud van kunstgrashockeyvelden bereikt. 'Een groeiend aantal gemeenten wil niet langer dat spoelwater geloosd wordt op het riool, uit vrees dat dit verontreinigd is met microplastics', zegt Bastiaan Doornewaard van Silica Nova. Veel hockeyverenigingen laten hun veld ten minste één keer per jaar grondig reinigen. Dat lijkt de beste methode om gladheid op dit soort velden voor te zijn. In 2019 werd geconcludeerd dat die gladheid mede veroorzaakt wordt door de aanwezigheid van veel organisch materiaal, vaak ook algen en andere micro-organismen en het feit dat vocht op het veld niet goed wegloopt door de aanwezigheid van veel los vezelmateriaal. Dat laatste valt onder de noemer 'microplastics'. Aangezien een kunstgrasveld al gauw 11 tot 18 ton kunstgrasvezels bevat, blijft ook dit een terugkerend probleem.

Zo wijst hij erop dat de bijsluiter van sommige stoffen vermeldt dat deze zeer giftig zijn voor in het water levende organismen, terwijl bij andere volgens het etiket 'voorkomen moet worden dat het product geloosd wordt op het milieu'. Ook zijn er producten in omloop waarbij staat vermeld dat men bij contact met huid of haar onmiddellijk moet douchen. Daarbij moet opgemerkt worden dat die bijsluiters alleen waarschuwen voor de gevolgen van de stof in geconcentreerde vorm.

Beperkte focus Ctgb

Van de Wetering noemt de inzet van dergelijke middelen niet wenselijk. 'Het zal duidelijk zijn: als op een sportpark duizenden vierkante meters worden behandeld met allerlei middelen, komt

dit de gebruiker, insecten en waterdieren niet ten goede.' Het probleem is dat het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) wel de werkzame stoffen in een middel beoordeelt, maar niet ziet waar en hoe het wordt toegepast. 'Daar heeft het helaas niet de capaciteit voor', erkent Van de Wetering. Om die reden schrijft hij mee aan een toelichting over middelen en milieuvriendelijk onderhoud van kunstmatige sportvelden. Dat document wordt momenteel opgesteld door de taskforce IPM Sport, waarin de BSNC, VHG en Cumela vertegenwoordigd zijn. 'Het document geeft uitleg over biociden, enzymenreinigers, micro-organismen en overige methoden die worden toegepast om kunstgras te reinigen van algen. We hopen het document binnenkort klaar

De website www.duurzamesportsector.nl moet hét startpunt voor het verduurzamen van sportaccommodaties worden

Dankzij een nieuwe filter mag Silica Nova spoelwater lozen op het riool.

Gladheid op kunstgras heeft meerdere oorzaken.

HOCKEY

Van de Wetering beschouwt micro-organismen als de beste methode om algen aan te pakken.

‘Micro-organismen komen overal in de ons omringende natuur voor’

te hebben, zodat we het kunnen delen.’ In het document worden de eerdergenoemde tekortkomingen omtrent biociden besproken en wordt toegelicht dat enzymenreinigers veel zogenaamde draagstoffen bevat. Daarom moeten deze middelen volgens de auteurs ook tot de biociden worden gerekend en dus aan het Ctgb worden voorgelegd. Overigens hebben verschillende aanbieders van dit soort oplossingen hierover een andere mening.

Micro-organismen

In het document van de taskforce Green Deal worden ook micro-organismen besproken. ‘Micro-organismen komen overal in de ons omringende natuur voor. Middelen op basis van micro-organismen bevatten geen werkzame synthetische stoffen of draagstoffen. Er is geen negatieve impact op de omgeving of op sporters en medewerkers’, zo wordt opgemerkt. Met Algavelan heeft Van de Wetering een methode die micro-organismen inzet om kunstgrasvelden schoon te maken. ‘Dit soort middelen valt onder de EU-meststoffenwetgeving. Nederland is daar nog niet mee begonnen, waardoor het voor de leek nog altijd onduidelijk is. Het ontbreekt in ons land aan een “biostimulantenloket” waar we dit soort producten kunnen registreren’, zo merkt hij op. ‘Maar daar wordt aan gewerkt.’

De micro-organismen die onder meer in het middel MO5 Sport zitten, verteren de organische

laag in het kunstgrasveld. Daarmee ga je zoveel mogelijk terug naar de oorspronkelijke situatie, namelijk een schoon veld. Beelen wijst erop dat hierover inmiddels jurisprudentie is, waaruit blijkt dat ook deze middelen mogelijk geregistreerd zouden moeten worden als biocide. ‘De zogenaamde Darie-casus levert jurisprudentie van het Europese Hof, waaruit blijkt dat middelen die niet direct ingrijpen op micro-organismen maar wel op de omgeving ervan, toch onder de biocidewetgeving vallen. Het probleem is dat daarmee alles een biocide zou zijn, inclusief beregeningswater en zelfs het zeepsopje waarmee je een tuinmeubel schoonmaakt. Dit is dus niet werkbaar. Het middel in de Darie-casus vertoont grote gelijkenis met de veelgebruikte producten op basis van bacteriën en enzymen die worden gebruikt in de dagelijkse onderhoudspraktijk van de Nederlandse kunstmatige buitensportondergronden.’ Zolang de Nederlandse wetgeving nog niet is bijgewerkt en de controlerende instanties onvoldoende mankracht hebben om te vast te stellen of wat is vastgelegd ook daadwerkelijk wordt nageleefd, zullen we het vooral van eigen initiatief moeten hebben. Gelukkig scheppen NOC*NSF en de branchevereniging steeds meer duidelijkheid.

Wetenschappelijk getoetst en bewezen

Silica Nova heeft daarom een speciale filter ontwikkeld. ‘Het is een grote container met een

speciale substantie. Na de schoonmaak van het veld spoelen wij het spoelwater uit onze schoonmaakmachines door deze filter. Het water dat er uiteindelijk uit komt, is vrij van microplastics.’ De effectiviteit van de filter is getoetst door de Noorse vestiging van het laboratorium Eurofins. ‘De conclusie was dat het gefilterde water zuiver is en dat er geen microplastics detecteerbaar zijn.’ Doornewaard koos nadrukkelijk voor de Noorse vestiging van Eurofins. ‘Dat is het enige laboratorium in Europa dat beschikt over apparatuur waarmee de aanwezigheid van microplastics in water kan worden gedetecteerd. Waar andere organisaties hun conclusies beredeneren, kan Eurofins Noorwegen ze bewijzen.’

Lozing toegestaan

Doornewaard laat de oplossing momenteel ook door Rijkswaterstaat testen. ‘Als die tot dezelfde conclusie komt als Eurofins Noorwegen, mogen we water op het oppervlaktewater lozen.’ Het enige wat Silica Nova dan nog rest, is een paar kuub vervuild slib dat zo naar de vuilverwerker kan worden gebracht. ‘We onderzoeken nog hoe we die hoeveelheid zo ver mogelijk kunnen terugbrengen. Dat drukt de verwerkingskosten die we uiteindelijk in rekening moeten brengen.’

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!